

Salat

Número 6

Fet a Lloret de Mar

Novembre 2023

B e n v i n g u t s

Josep Guich i Saura
Carme Macià i Vidal
Jaume Montañés i Palau

Fotografia de portada

Cases del Barri de Venècia, un barri de pescadors que en l'actualitat no veu el mar.

Amb motiu del Dia Mundial de la Pesca el darrer Salat de l'any 2023 es trasllada i s'endinsa a Sa Caleta i al barri de Venècia, un espai i un barri tradicionalment habitat per gent de mar.

Sa Caleta, esplèndid racó arrecherat del vent amb petites embarcacions, encara conserva l'encant del que devia ser el passat mariner de la vila de Lloret. Per la seva banda, el barri de Venècia, antic barri de pescadors que en l'actualitat no veu el mar perquè les grans edificacions no ho permeten, conserva petits detalls als seus carrers que ens recorden el seu passat mariner: les cases del carrer Sant Miquel i del carrer Narcís Monturiol, la casa d'*Es Barco*, *Es Tint* i la bodega *Sa Xarxa*.

Lloret de Mar conserva i manté el seu passat mariner, estretament vinculat amb els pescadors, celebrant durant la festa major, la processó de Santa Cristina. I es que tradicionalment eren aquests pescadors els que portaven la imatge de la verge en processó des de l'església parroquial de Sant Romà fins a l'ermita de Santa Cristina.

El Museu del Mar recupera la història de la Marina Mercant Catalana, de les drassanes de Lloret i dels indians, tots ells vinculats d'una manera o d'una altra amb el mar.

D'aquell passat gloriós de navegants, mercaders, mariners i pescadors tan sols ens queden les referències dels museus, les publicacions i estudis, alguna escultura, imatges, tradicions, records i l'olor a mar. Ens queda, però el més important: la memòria i els rècords de la gent que ho va viure i que passeja per aquest Salat.

Paco Membrives

7BA-6-24-03

7BA-6-24-03

Josep Guich i Saura

Sa Caleta

La pesca a Lloret de Mar fou durant anys una de les principals activitats econòmiques de la vila. Una de les principals fonts d'ingressos de les famílies de pescadors que habitaven el barri de Venècia.

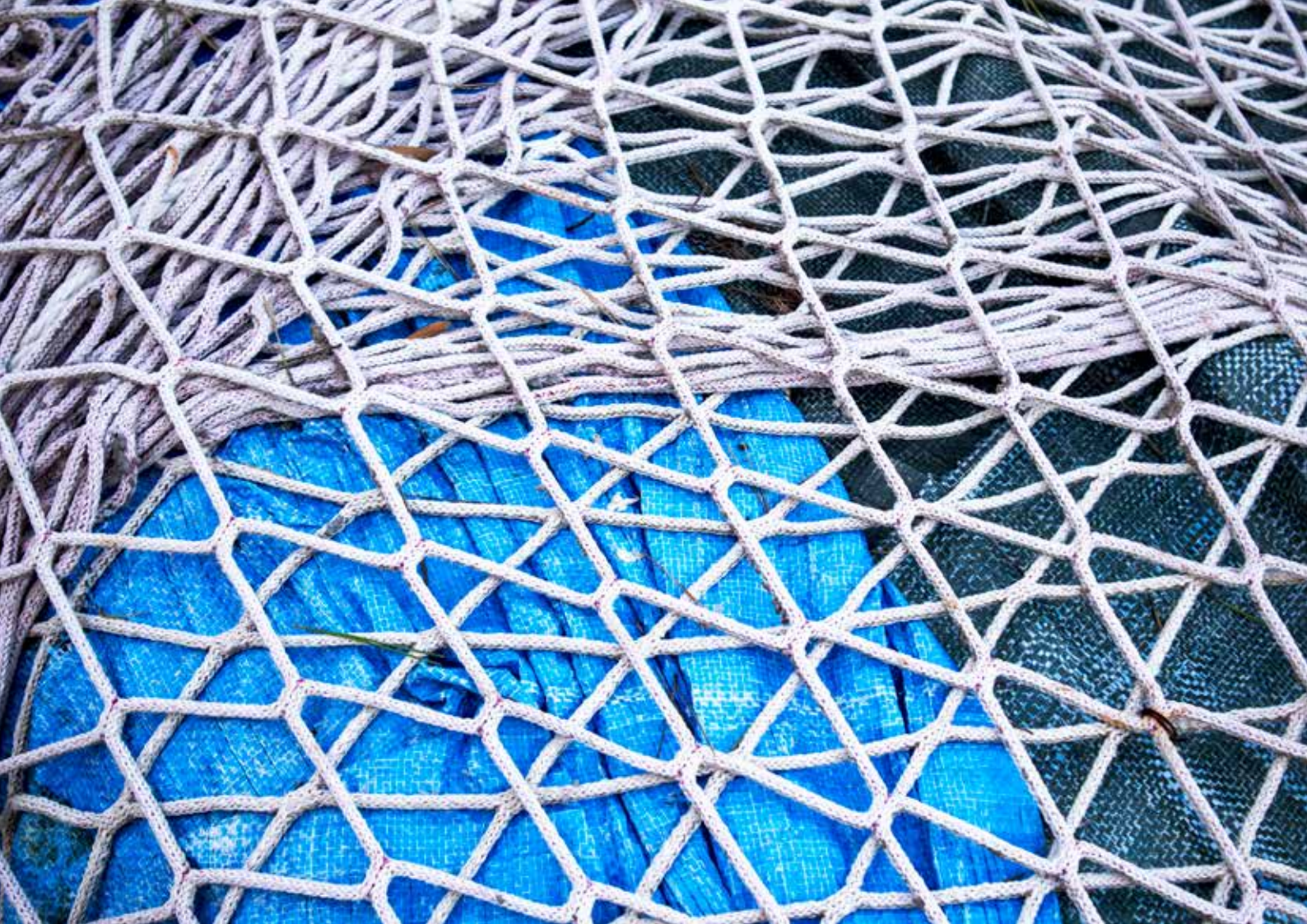
Els Trons, els de cal *Llagardaix*, els Soques, els Lleva, els Tero, el Tinent, els Morets, els de cal Drago, el Canari, el Salador, en Bana,... són algunes de les principals nissagues de pescadors de Lloret.

Gent de mar que al capdavant de *bussis*, *teranyines* i altres embarcacions sortien cada dia a *marc* per tal de capturar el peix que després es vendria a les llotges de les poblacions veïnes de Blanes i Sant Feliu de Guíxols o a l'edifici de les Peixateries del Passeig Verdaguer, a la planta baixa de l'Ajuntament i a la Plaça dels Germans Maristes en el seu darrer emplaçament. Les dones dels pescadors també venien la captura diària a peu de carrer i porta a porta al crit de; *a les dones peix!*

A Sa Caleta perduren avui dia, barques i petites embarcacions que conviuen amb llaguts. Una tradició que d'ençà de la seva recuperació fa gairebé quaranta anys, s'ha consolidat com un esport de referència a les nostres platges i compta amb nou clubs esportius i molts seguidors i seguidores.

Entre aquests seguidors trobem en Josep Guich Saura, que es membre actiu de dues tripulacions i sovint el pots trobar a *marc*, però no a pescar com feia el seu pare, es *Canari*, sinó a *vogar* amb un dels dos clubs de rem amb els que col·labora el Club de Rem Santa Cristina i el Club de Sant Romà.

El sorral de Sa Caleta es troba encaixonat entre la roca d'Es Vano i la punta extrema de llevant que emmarca la badia de Lloret. A través dels segles, ha estat un veritable refugi de pescadors. Un racó bigarrat de palanquis, cordes, xarxes, palangres, llaguts i bussis. Es un bon racó en vents del nord i mars de llevant terriblement dolenta en temps de ponent. Una cala d'altures, plena de grenys, cobert d'argelagues i atzavares i envoltat d'eucaliptus i pins aferrats a una mena de cassola rocosa. [...]

Joan Sala i Lloberas, La Costa de Lloret.

Els pescadors i les seves *teranyines* i les *remendadores* han donat pas a nedadors i *vogadors* que practiquen esport durant tot l'any. També a *pescadors de tresors* que aprofiten els dies posteriors als temporals, en que les onades han mogut la sorra de la platja, *per pescar* elements metàl·lics.

Carme Macià i Vidal

Barri de Venècia

La Carme ens explica que sobre l'origen del nom del barri hi ha dues versions molt esteses i populars a Lloret: la que diu, que el nom bé d'una comunitat de comerciants provinents de Venècia que es van establir en aquesta zona propera a la platja i que a donat pas a cognoms tant lloretencs com Domènech, Austrich,... I la que fa referència a una zona humida i colgada d'aigua, semblant a uns aiguamolls, i que amb certa sorneria les veus populars varen batejar amb el nom de la ciutat de Venècia.

La Carme és descendent, per línia paterna dels Macià de Can Merol i dels Andreu de Cal *Llagardaix* i entre els seus avantpassats trobem: un nostramo (tercer responsable d'un vaixell), *remendadores* (dones encarregades de sargir o cosir les xarxes de pesca) i pescadors, com el conegut Bienvenido Andreu (en *Venido Llagardaix*). La seva mare, la Cati Vidal (Cal Saldor), prové d'una nissaga de pescadors de Sa Riera a Begur que s'estableixen a Lloret, al barri de Venècia, a principis de la dècada de 1940 on obren una petita factoria de salaó i conserves d'anxoves.

Encuriosida pel xivarri que hi ha al carrer, xivarri que té com a protagonistes als coordinadors i als participants del SALAT de Montphoto, la Nati Barnés, surt, discreta, a la porta de casa seva. La Nati, nascuda a *Dalt del Puig*, fa 65 anys que viu al barri de Venècia. Va anar a viure quan es va casar amb en Menció Puigvert, fill d'una nissaga de llops de mar. A la casa de *Cal Llagardaix* hi han nascut els seus tres fills. La Nati ens comenta que el seu carrer és més tranquil ara que fa 40 anys. De tres bars per turistes, només en queda un i fa quatre anys que no obra les portes. La Nati i la Carme inicien un divertida conversa parlant de l'origen del motiu *Llagardaix*. La Carme explica que en *Venido Andreu*, va ser rebatejat com es *Llagardaix*, pels companys de tripulació durant un viatge a Amèrica. Era el més jove de la tripulació i tenia molta agilitat i facilitat per pujar i baixar dels pals de les veles. Aquesta agilitat i rapidesa li va valer que el comparessin amb un llangardaix i així va ser rebatejat per la resta dels companys de la tripulació.

Al Carreró de Sant Miquel, un carrer amagat, petit i poc transitat, a la planta baixa de l'edifici que fins fa uns anys acollia la seu de la Confraria de Pescadors de Lloret de Mar al barri de Venècia, trobem Es Tint.

Fins als anys 60, els pescadors de Lloret hi anaven a tenyir les xarxes, quan aquestes estaven fetes de, cànem, espart i més tard de cotó, amb un líquid que es feia bullint aigua i escorça de pi.

Després d'anys en desús, l'espai s'ha recuperat i museïtzat i és un element més del Museu Obert de Lloret.

A Es Tint, ens recorda la Carme, hi va viure durant anys una parella entranyable l'Antoni (Es Paler) i la Rosita (Mistos).

Tocats per la tramunta (i per qualsevol altre vent dels que bufen a casa nostra) la parella protagonitzava sovint baralles i escridassades als carrers de Lloret. Depèn del dia i del seu estat d'ànim, si miraves fixament a la Rosita, aquesta et regalava una ganyota o un insult. Molts la recorden, *arromangant-se ses faldilles*, fent un riu on li venia de gust, i reprendre la marxa tant dignament.

La Carme, ens explica, que l'Antoni era l'encarregat de posar els pals de fusta untats amb sèu (greix dur i sòlid d'origen animal) a les barques que sortien i entraven a *marc*.

Jaume Montañés i Palau

Bodega Sa Xarxa

El Celler o bodega Sa Xarxa, es tota una institució al barri de Venècia però també ho és a Lloret. Aquesta, recupera l'ambient de les antigues tavernes de pescadors i de la gent de mar, i la fa especial, es com si el temps s'hagués aturat entre les seves parets.

Sa Xarxa obre les portes l'any 1969 de la mà de Joan Sala Lloberas, pescador, pintor i escriptor nascut el 1925 al carrer Venècia en el si d'una família de pescadors, a una de les nissagues més conegudes de Lloret: els *Trons*.

En Jaume, veí nascut a la casa del davant, i amic de la família Castells – Sala, recorda quan eren petits i els nens i nenes del barri no només jugaven al carrer sinó també a la platja i a Sa Penya. També recorda quan a l'estiu anaven a *marc* a banyar i jugaven entre els pescadors i les *remendadores* que feinejaven a la platja.

M o l t e s g r à c i e s

Autors

Maria Carmen Benítez Gallego

Maria Carme Bernat Montero

Diego González Palacios

Roser Gruart Ruiz

Antoni Marín Amatller

Salvador Martin Martin

Montserrat Moraleda Diaz

Salvador Palau delmas Casals

Txell Portell Benet

Rafael Rodríguez Díez

Daniel Schroeder Rifa

Tino Soriano

Jordi Triadó Bosch Sacoma

Xavier Xaubet Serra

Josep Guich i Saura

Carme Macià i Vidal

Jaume Montañés i Palau

David Salcedo

Xavier Orri

Albert Navarro

Testimonis, tutors i video

Organitzadors

Agent col·laborador

